

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Гаврись О.М., Гаврись П.О.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м.Харків, Хереус Холдінг ГмбХ, м. Ханау

Підприємницька діяльність пов'язана з ризиками. Більший розмір підприємства і складніші процеси на ньому означають більшу кількість ризиків і вищі потенційні втрати у разі їх настання. Тому ефективне управління ризиками на підприємствах є важливим завданням керівництва та ключовим фактором досягнення довгострокової успішності. Водночас, ризики є дуже різноманітними. Наприклад, провідна німецька страхова компанія Allianz виділяє наступні групи ризиків [1, с. 4-5]: 1. Ризики ІТ систем. 2. Виробничі ризики та ризики ланцюга поставок. 3. Ризики змін у законодавстві. 4. Форс-мажори. 5. Зміни на ринках. 6. Пожежі та вибухи. 7. Кліматичні зміни. 8. Репутаційні ризики. 9. Нові технології. 10. Макроекономічні чинники. Можна деталізувати і розширити будь яку з цих груп, а також додати нові, скажімо, кредитні ризики. Також, можна запропонувати альтернативний підхід до класифікації ризиків, зокрема, поділ ризиків на виробничі, комерційні, фінансові, юридичні тощо. Це робить недоцільним виділення управління ризиками у окрему функцію, тому завдання управління ризиками розподіляється між різними підрозділами. Загальну відповідальність за це завдання несе керівництво підприємства. Окремі підрозділи відповідають за безпосередню розробку структур, механізмів та процесів, що повинні допомогти досягнути прийняттого рівня окремих ризиків [2]. В теорії можна виділити так звані «три лінії оборони» в управлінні ризиками на підприємствах [4, с. 2]. До «першої лінії» можна віднести механізми безпосереднього управлінського контролю та внутрішні заходи контролю, вбудовані в оперативні процеси підприємства [3]. До «другої лінії» - спеціальні функції на підприємстві, що відповідають за дотримання стандартів у своїх окремих сферах. «Третьою лінією» в управлінні ризиками є внутрішній аудит. Його основними функціями є надання незалежних висновків щодо ефективності управління ризиками, механізмів корпоративного управління, систем внутрішнього контролю [5], а також рекомендацій щодо їх вдосконалення.

Отже, у сучасному світі довгострокова успішність підприємств знаним чином залежить саме від побудови та впровадження комплексного та збалансованого підходу до управління ризиками. Причому, чим більш складною є діяльність і продукція підприємства, тим більш важливою є роль системи управління ризиками.

Література:

1. Allianz Risk Barometer: Identifying The Major Business Risks For 2020. – Allianz Global Corporate & Specialty SE, Munich, Germany, 2020. – 23 с.
2. Bungartz, O. Handbuch Interne Kontrollsysteme (IKS): Steuerung und Überwachung von Unternehmen. – Berlin: Germany, 2009. – 480 с.
3. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) (Hrsg.): Internal Control – Integrated Framework.
4. IAA Position Paper: The Three Lines of Defense in effective risk management and control. – Institute of Internal Auditors: Altamonte Springs, FL, USA, 2013. – 7 с.
5. What is Internal Audit [Електронний ресурс]: Chartered Institute of Internal Auditors – Режим доступу: <https://www.iaa.org.uk/about-us/what-is-internal-audit/>